

Årsmelding for Hjartdal historielag 2014

Styret 2014

Svein Bakkalia	leiar
Torgunn Opsa	sekretær
Torkel Hytta	styremedlem
Borghild Brennekåsa	styremedlem
Torkjell Tjønn	styremedlem
Audun Solberg	styremedlem
Torkild H Mosebø	varamedlem og kasserar
Torkel Gjerde	varamedlem
Valgkomite: Ivar T Dahl, Anne Tone Larsen og Svein Erik Sletta	
Revisor: Ingebjørg Frøland Hagen	

Styret har hatt 8 styremøte der varamedlemmane har møtt på styremøta.
Vi har hatt 152 medlemmar i 2014, det er ei auke på 25 medlemmar frå fjoråret.

Kontingenten har vore kr 200,- inkl gratis årbok.

Rekneskapen er revidert pr 31.12.14 med ei omsetning på kr210 637,74 og eit underskot på kr 46606,-

Underskotet skuldast overføring av kr 25 000,- til etablering av fondet for kulturminnevern, og ei bevilging på kr 23 000,- for å sikre drifta for 2015 til Mølla-ny bruk.

Behaldninga er på kr 63 623,69

Møter

Årsmøtet vart halde på Løvheim i Sauland 12 mars med 30 medlemmar tilstades.

Torkel Hytta hadde frasagt seg attvalg og takka av som leiar etter heile 17 år i leiarstolen. Han fekk ein rosemåla bolle av historielaget som takk for framifrå innsats. Torkel Hytta har vore leiar i to periodar, frå 1993 til 2004 og frå 2008 til 2014.

Etter årsmøtet heldt Torkjell Sletta eit interessant kåseri om symbolbruk i folkekunsten og Leif Skoje informera om den nye nettsida til historielaget.

Onsdag 7.mai vart det halde ein åpen historielagskveld, der Audun Solberg viste bilde frå Hjartdalskalenderen. Dette var det andre møtet med framsyning av bilde frå kalenderen, interessa for gamle bilde er stor og mange hadde møtt fram. Den første kvelden vart halde 12 februar.

200 års jubileet for grunnlovsforsamlinga på Eidsvoll vart feira med eit åpent 1814 møte saman med Hjartdalskoret. Møtet vart halde på menighetshuset 8 oktober med historiker Jens Johan Hyvik som foredragshaldar. Det var underhaldning av Hjartdalskoret pluss bevertning der vi m.a. fekk smake på ei 1814 kake. Omlag 40 deltok på ein vellykka kveld.

Jubileet vart og markert med overrekking av ei innramma utgåve av det lokale valgdokumentet frå 1814 som gåve frå historielaget til Hjartdal kyrkje. Kyrkja var valgkyrkje i 1814 og overrekkinga vart foretatt ved gudstenesten på 17 mai av Torgunn Opsal frå historielaget.

Julemøtet med julemat på Tuddal høyfjellshotell har blitt ein tradisjon saman med «Kjerringkveldane» i Tuddal. Årets møte vart halde tirsdag 2. desember med underhaldning av Knut Buen og med over 60 deltakarar. Det har vore mange fornøgde tilbakemeldingar frå denne kvelden i etterkant.

Det faste lanseringsmøtet av årboka i november blei avlyst i år pga ein konkurss hos bokbinderiet som forsinka leveringa av boka.

Denne våren og hausten er det halde åpne historielagskveldar på biblioteket kvar onsdag mellom kl 18 og 20. Frammøtet har variert, men fleire har vore innom med interessante lokalhistoriske papirer. Kveldane knytter laget saman sosialt og praten og ideane blomstrar.

Turar

Vårens lokalhistoriske tur gjekk dette året til Tuddal, til Sud-Bøen og Greivjord. På Su-Bøen fekk vi sjå nærare på Bøenloftet saman med Jon H Tjønn før Ivar T Dahl tok deltakarane med opp til Greivjord og ei fin omvisning på fjellgarden. Ei god og lærerik oppleving.

Den 22 juni reiste 43 medlemmar på tur med buss til Eidsvoll. Turen denne søndagen var eit av høgdepunkta i årets 1814 feiring og vart både lærerik og interessant for deltakarane. Aslaug Mosebø servera 1814-kake og Torkel Hytta hadde ei fin gjennomgang av mirakelåret 1814 på vegen bortover. Vel framme fekk vi både smake matrettar frå 1814 og omvisning i den nyrestaurerte Eidsvollbygningen. Ein betre middag på Olavsgaard avslutta det heile.

Haustens lokale tur gjekk til utmarka i Frølandgrenda i Sauland den 10 september. Med Torkel Hytta som turleiar besøkte 30 deltakarar husmansklassane Snappholt, Nystul, Gampedalen, Nord-Nystul og Sud-Havrås. Her var det meir enn 20 plassar med busetnad på 1800 talet.

Årbok 2014, Hjartdalskalenderen og Kontaktbladet

Årbokkomite for Årbok 2014 har som før vore Svein Bakkalia, Torgunn Opsal og Leif Skoje saman med Torkjell Tjønn som er ny i komiteen frå og med 2014.

Årets bok var den fjerde årboka og blei tatt godt imot. Økonomien er god sjølv om boka ikkje er sjølvfinansierande, m.a. fordi alle medlemmer får ho gratis.

Arbeidet i årbokkomiteen går godt og vi ser at arbeidet med lokalhistorie ute i lokalsamfunnet blir oppmuntra av årboka vår. Stadig fleire melder seg på og årboka fungerer slik som planlagt, som ein berebjelke i historielagsarbeidet.

Kalenderkomite for Hjartdalskalenderen 2015 har vore Ragnhild Bekkhus, Ivar T Dahl, Ingunn Hovde, Torkel Hytta, Audun Solberg og Tone Stuvrud. Det er fortsatt god tilgang på gamle bilde. Kalenderen er populær og går med eit solid overskot.

Kontaktbladet kjem ikkje lenger ut like ofte som før. Årboka har overtatt mykje av funksjonen så vi prøver å få ut ei utgåve i året, helst saman ned utsending av kontingentfaktura. Kontaktbladet blei sendt ut i mai, i år til alle kommunens husstandar i eit forsøk på å verve fleire medlemmar. Resultatet vart omlag 25 nye medlemmar. Innhaldet var stort sett konsentrert om organisasjonssaker, om ein omfattande tur og møteaktivitet pluss litt om 1814.

Reisjaasamlinga

Bevaring av samlinga etter Tov Reisjaa har vore ei prioritert oppgåve for styret. Etter forundersøkingar hos Norsk Industrierbeidermuseum(NIA) på Rjukan sendte vi i juni eit brev til Hjartdal kommune. Vi

oppfordra i brevet kommunen til å ta kontakt med NIA for å få samlingen overført dit. Kontakt blei oppretta, styret var m.a. på besøk hos NIA i august og overføringavtala blei underteikna i januar 2015. Torgunn Opsal og Audun Solberg sit i styringsgruppa for prosjektet frå historielaget. Samlinga skal systematiserast og publiserast på Arkivportalen på nettet. Etter at arbeidet er ferdig skal delar av samlinga stillast ut ei avgrensa tid i banklokala i Sauland. Prosjektet er finansiert av kommunen og Hjartdal og Gransherad Sparebank saman med NIA. Reisjaasamlinga er nå sikra for ettertida.

Registrering av gamle buplassar

Eit prosjekt med registrering av husmannsplassar har nå pågått ei tid, særleg i Sauland og Tuddal. Styret har diskutert opplegget for dette og Torkel Hytta er vald som prosjektleiar. Det er ikkje sett av nokon sluttdato og det er heller ikkje tatt noko standpunkt til korleis resultatet skal publiserast. Det skal som eit minimum registrerast GPS punkt i tillegg til at plassen skal fotograferast. Resultatet blir lagt inn i eit dataprogram.

Andre saker

- Mølla-ny bruk.

Historielagets styrerepresentantar er Frøydis H Skoje og Geir Hagen. Etter at det ikkje lenger var pengar til drift for 2015 for Mølla-ny bruk mottok historielaget ein søknad om dekning av desse utgiftene. Etter ein grundig gjennomgang og diskusjon i styret blei søknaden innfridd og ei bevilgning på kr 23 000 til dekning av driftsutgiftene for 2015 blei vedtatt, og utbetalt i 2014.

– Rydding og merking av gamle ferdselsveggar

Det har ikkje blitt rydda nye ferdselsveggar, men Ole E Næsssen og Ove Bakka har har foretatt mindre rydding på Åsvegen og Slettefjellvegen.

Torkel Hytta sit i ei referansegruppe for utarbeiding av kommunedelplan for stigar og løyper i kommunen.

– Bygdedagane

Historielaget var tilstades på bygdedagane i Sauland og Tuddal og på Slåttefestivalen i Hjartdal med informasjonsmateriell og salg av bøker.

– Lokalhistorisk arkiv.

Vi hadde eit møte med NIA om arkivarbeid i juni. Eit mindre registreringsarbeid er gjort i vårt historielagets lokalhistoriske arkiv.

– Kulturminnefondet.

Fondet vart vedtatt oppretta på årsmøtet i 2014. Det blei ikkje bevilga tilskot eller mottatt søknader i 2014. Fondet har blitt utvida med kr 10 000 i kulturmidlar til kr 35 000.

– Brev til kommunen

1) I januar sendte historielaget eit brev til kommunen der vi ba om at det blei starta opp eit arbeid med ein kulturminneplan. Dette ville kunne utløyse kr 100 000 i støtte frå Riksantikvaren. Forslaget blei avvist.

2) I mars sendte vi eit brev til kommunen om bygningar med historisk verdi og eigedomsskatt og ba

her om at også desse måtte bli fritatt for eigedomsskatt. Vi ba særskilt om fritak for Tuddal høyfjellshotel. Spørsmålet har vore oppe til behandling og det skal setjast ned ein komite for å sjå på dette der historielaget skal få ein medlem.

– Øystein H Bondal døde 3 august i 2014.

Han gjorde ein stor innsats for lokalhistoria, både som kjelde og evne til å fortelje, men og særleg for etableringa av Bondal bygdetun. Det blei lagt ned blomster frå historielaget på Øystein si bære og vi er svært takksame for minnegåva vi fekk frå begravelsen.

Styret i Hjartdal historielag

Svein Bakkalia
leiar